

'ABD Türkiye'yi Kaybederse Bölgeyi De Kaybeder'

İstinye Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mesut Hakkı Caşın, Türkiye'yi ekonomik yaptırımlar ve silah ambargosuyla tehdit eden ABD'nin bu politikadan derhal geri dönmesi gerektiğini belirtti. - 29.08.2018

İstinye Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mesut Hakkı Caşın, Türkiye'yi ekonomik yaptırımlar ve silah ambargosuyla tehdit eden ABD'nin bu politikadan derhal geri dönmesi gerektiğini belirterek, “Silah vermediği taktirde Türkiye yargı yoluna gidecek, Amerika'nın güvenilir bir tedarikçi olmadığını tescil ettirecektir. Böylelikle ABD, 40 milyar dolarlık savunma bütçesi olan, NATO'nun güney kanadını, boğazları ve üç kıtayı kontrol eden Türkiye'yi kaybetmiş olacak. Bu da ABD'nin bölgeden çıkması demektir.” dedi.

Caşın, son dönemdeki Türkiye-ABD ilişkilerini AA muhabirine değerlendirdi.

Prof. Dr. Mesut Hakkı Caşın'a yöneltilen sorular ve cevapları şöyle:

Türkiye ile ABD arasındaki gerginlik ekonomik bir savaş mıdır yoksa Türkiye'ye karşı planlı programlı yürütülen hasmane bir operasyonun kademe kademe devreye sokulması mıdır?

ABD'nin Türkiye'yi dışlama, Türkiye'nin prestijini düşürme politikası içerisinde harekete geçtiğini görüyoruz. Her ne kadar ABD, yeni bir 'güçlü Amerika' fenomenini ortaya koymak için başlatmış olduğu ticaret savaşlarını Çin-Rusya parametresiyle ortaya koysa da bunu Avrupa Birliği (AB) ile genişletmekte ve özellikle iki yakın komşusu olan Kanada ve Meksika'ya da bunları derçetmekte ve bu devletleri bir şekilde ABD'yi zarara uğratmakla suçlamaktadır.

Halbuki İkinci Dünya Savaşı sonrası kurulan düzenin içerisinde ABD serbest piyasa ekonomisinin öncülüğünü yapan bir lider devlet konumundaydı. Ancak son zamanlarda ABD'nin, başta Başkan Donald Trump'ın başarısız dış politikaları nedeniyle dünyada

takip ettiği askeri ve ekonomik politikalarının büyük bir çöküntü içerisinde olduğunu görebiliyoruz.

ABD'nin 'yeni Akdeniz stratejisi' sonucu mu Türkiye'ye ve dünyaya karşı bu ekonomik savaş açıldı?

Öncelikle şunu belirtmekte fayda var; ABD yeni Akdeniz stratejisinde Çin ve Rusya'yı başlıca düşman olarak belirlemiş bunu hem askeri hem ekonomik gerekçelerle zenginleştirmiştir. Ekonomik yönüne baktığımızda ABD'nin Çin'e karşı 275 milyar dolar ticari açık verdiğini görüyoruz. 'Hırsız' olarak tanımladığı AB'ye ise 175 milyar dolar açık vermektedir. Çin'in Pasifik'teki askeri gücünü arttırması, ayrıca AB'ye açılması ABD'yi çok rahatsız etmektedir. Rusya'ya yaptırım uygulaması ise Kırım meselesi yüzündendir.

Türkiye'ye olan yaptırımların ise tamamen uluslararası hukuka aykırı olduğunu düşünüyorum. ABD ile Türkiye'nin 21 milyar dolarlık ticaret hacmi var. Türkiye'ye 12 milyar dolar mal satarken Türkiye'den de 9 milyar dolarlık alım yapmaktadır. Amerikan makamları güvenlik gerekçesiyle Türkiye'ye ekonomik yaptırımlar uygulandığını söylüyor, halbuki Türkiye NATO'nun en önemli müttefiklerinden biri.

ABD Suriye'yi önümüzdeki birkaç gün içinde vurabilir

ABD neden terör örgütü YPG ve PKK'ya güçlü silahlar veriyor? Neden ağır silah kategorisine giren radar ve hava savunma sistemlerini Ayn el Arap ve Haseki bölgelerine kaydırđı?

Esasında Suriye ile ilgili en önemli gerçek ABD'nin Suriye'de barış istemediğidir. Bilindiđi üzere ABD Başkanı Trump en son Helsinki'de Başkan Putin'le müzakerelerde bulundu. Suriye'nin güneyinde İsrail'in güvenliğini sağlayacak şekilde 40 ila 100 kilometre derinliğe sahip tampon bölge kurulması ve bölgeden İran'ın Haşdi Şabi kuvvetlerini çekmesi konusunda mutabık kalmışlardı. Basında yer alan görüntülere göre ABD bir şekilde Kobani ve Haseki bölgelerinde nakliye uçakları ve elektronik radar sistemleri kurmuştur. Türkiye sınırında YPG ile birlikte monte ettiği bu silahların son derece tehlikeli olduğu bilinmektedir.

Bu radarlar ABD ile Türkiye arasında yeni bir krizin habercisi olabilir. Nitekim bu radarlar aktif hale gelirse bölgeye hareket yapmakta olan Türk uçakları YPG/PKK'ya karşı bir şekilde etkisiz kalacaktır. Yani sınırımızda omuzdan atılan uçak savar füzelerinin, Stinger füzelerinin PKK ve YPG tarafından Türk uçaklarına karşı kullanılacağını düşünüyorum. Bu, NATO'nun 5. ve 6. maddelerinin ağır bir ihlalidir. Bu füzelerin Türkiye'yi hedef alması Türkiye'nin bölgede terör unsurlarına karşı yürüttüğu operasyonları engellemeye yöneliktir. Ayrıca Türk devletinin egemenlik hakkının açık ihlalidir. Uluslararası hukuk açısından bizim sınırlarımızı da korumakla yükümlü olan

ABD, bu hareketiyle ağır bir sorumluluk altına girmiştir.

Bu radarların Irak'ın Kuzeyi ve Suriye'de PKK hedeflerine operasyon düzenleyen Türk savaş uçaklarını etkisiz hale getirmek için kullanılacağı açıktır. Zira bölgede hava hareketi yapan tek güç TSK'dır. Rusya Savunma Bakanlığı'nın ABD füze gemilerinin Suriye'yi vuracak şekilde Doğu Akdeniz'de konuşlandığını açıklaması, önümüzdeki bir iki gün içerisinde ABD ve Fransa'nın Suriye'yi vurabileceğini düşünüyorum. Birileri Suriye'de 10 yıl daha sürecektir savaş kışkırtıyor.

"Türkiye daima ABD'nin yanında yer aldı"

ABD Türkiye'yi güvenlik çıkarlarını tehdit etmekle suçluyor. Bunun reel bir karşılığı var mı?

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın dediği gibi Türkiye daima ABD'nin yanında yer almış bir devlettir. Soğuk Savaş sırasında NATO'nun güney kanadını korumuş, sonrasında da Bosna'dan Kosova'ya, Libya'dan Somali'ye kadar bütün operasyonlarda yer almıştır. Afganistan hareketinde, Irak ve Suriye'de, terörle savaşında Türkiye daima Amerika ile birlikte hareket eden bir ülke olmuştur.

Dolayısıyla Türkiye hiçbir şekilde Amerika'nın güvenliğine tehdit teşkil etmediği gibi tam tersine Amerikan güvenliğini tamamlayan bir dış politika gütmektedir. Sahaya baktığımız zaman Amerikan küresel güvenlik tehditlerinin farklı olduğunu görmekteyiz. ABD'nin Türkiye'ye yönlendirdiği suçlamalardan biri Brunson'un tutuklanması olayı, diğeri Türkiye'nin S-400 füze sistemi almasıdır. Amerikan kamuoyuna bu olay masum bir din adamının haksız bir şekilde rehin alındığı şeklinde propaganda edildi. Yani ABD, Evanjelik seçmen sorununu bir şekilde dışa taşımış oldu.

"FETÖ'cüler aracılığıyla Türkiye karşıtı bir propaganda yürütülüyor"

Türkiye'nin, kasımda ABD'de yapılacak kongre ara seçimleri öncesi propaganda malzemesi yapıldığı yönünde iddialar var, bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Trump, kasım ayında yapılacak Temsilciler Meclisi ve Senato ara seçimleri öncesi Brunson'ı uçakla karşılayarak bir seçim propagandası yapmak istiyordu. Ancak bunu gerçekleştiremeyecek. Hırçınlığı biraz da bu yüzden. Bununla birlikte ABD'deki FETÖ'cüler aracılığıyla Amerikan siyasal ve askeri eliti arasında Türkiye karşıtı bir propaganda yürütülmektedir. Türkiye'nin yıllarca 'Amerika'dan faydalandığı şimdi de masum rahibi bırakmadığı' yönünde bir algı oluşturuluyor.

Türkiye- ABD arasındaki gerginliğin askeri boyuta taşınması çabaları, NATO ittifakını etkileyecek bir sonuca evrilir mi?

ABD Kara Kuvvetleri Komutanı General Mark Alexander Milley, Güney Kıbrıs'tan deniz ve hava üsleri talep etmektedir. Amerika, Kıbrıs'taki İngiliz üslerini kullanırken Rumlardan da yeni üsler talep ederek Türkiye'nin Akdeniz'de petrol ve doğalgaz aramalarını önlemek istiyor. Yani Türkiye'nin Kıbrıs'taki münhasır ekonomik bölgesini kopartmak istiyor.

Bunun yanında ABD parasını Suudi Arabistan'a ödediği 5 bin tır dolusu silahı PKK-PYD'ye göndererek Türkiye'yi tehdit etmeye de devam etmektedir. Amerikalı Türkiye karşıtı kanaat önderleri, İncirlik üssünün eski öneminin kalmadığı ve Ankara'nın NATO'ya bakışının muğlaklaştığı yönünde yazılar yazıyor. Türkiye-ABD arasındaki meseleyi, NATO'ya taşıyan bir yaklaşımları olduğunu söyleyebiliriz.

ABD, Irak ve Suriye'de kalmaya devam edeceğini açıkladı. Kıbrıs'a yerleşmeye çalışıyor. Bazı Yunan adalarına da konuşlandılar. F-22 gibi önemli savaş uçakları Yunan üslerini kullanmaya başladı. Yani 'İncirlik üssünden çıkarsak Yunanistan üzerinden askeri varlığımızı sürdürürüz' diyorlar. Trump ile Putin'in Golan tepeleri üzerinde anlaştığını da göz önünde bulunduracak olursak, Türkiye'yi Suriye'de zor bir sürecin beklediğini söyleyebiliriz.

NATO ittifakı üzerinden devam eden tartışmalarda Almanya başta olmak üzere bir çok Avrupa ülkesinden Türkiye'ye destek niteliğinde açıklamaların gelmesi ABD'nin yalnızlaştığının göstergesi midir?

ABD ile Türkiye arasında yaşanan askeri ve ekonomik gerilim Almanya'yı hemen harekete geçirdi. Türkiye'nin boş verilecek bir NATO üyesi olmadığını ve mutlaka Türkiye'ye destek verilmesi gerektiğini açıkladılar. Almanlar, Türkiye NATO'dan uzaklaşıp Rusya'ya yakınlaşırsa bunun Avrupa için hiç iyi olmayacağını düşünüyor. Eski Dışişleri Bakanı Gabriel, 'Kendi çıkarımız için Türkiye'ye her türlü yardımı yapmalıyız' açıklamasında bulundu. Türkiye'ye yönelik ekonomik yaptırımlar üzerine Almanya'nın yanı sıra İtalya ve Fransa'dan da destek geldi. Çünkü Türk ekonomisinde yaşanacak bir kriz doğrudan Avrupa'yı vuracaktır. Buradan da bu krizde Türkiye'nin yalnız bırakılmadığını görmekteyiz. Yeri gelmişken şunu da belirtmekte fayda var, ABD ambargo uygularsa Türkiye bundan sonra Almanya, İtalya ve Fransa'dan silah alımı yapacaktır.

"Zoru seven, imkansızı başaran bir devletiz"

Başkan Erdoğan'ın 'Meydan okuyoruz' açıklaması diplomatik olarak ne anlama geliyor?

Başkan Erdoğan, Türkiye'ye ekonomik saldırının yanlış olduğunu ve başarılı olmayacağını söyledi. Bunu ayağımıza takılan bir prangayı parçalamak olarak değerlendiriyor. Bizi stratejik ortaklıktan stratejik hedef haline getirme gayretlerine müsaade etmeyeceğini söylüyor. 'Hakkımızı değil ülkemizin şerefini savunuyoruz'

diyor. 'Döviz ve enflasyonla tehdit oyununuzu gördük ve meydan okuyoruz' ifadelerini kullandı.

Yani Türkiye'nin teslim olmayacağını, savunma sanayi harcamalarını 45 milyar dolardan 75 milyar dolara çıkaracağını, sınır ötesi operasyonların devam edeceğini, gerekirse Fırat'ın doğusunda da hareket yapacağını söylemesi çok önemliydi. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 'Tehditlere karşıyız ama müzakere yoluna açtık' şeklindeki açıklaması, Türkiye'nin köprüleri atmadığı anlamına da geliyor. Türk milletinin Amerika ile ekonomik ve siyasal bir savaşla baş edebileceğini düşünüyorum.

Ancak mücadelenin planlı, rasyonel, akılcı ve küresel güç dengeleriyle uyumlu bir şekilde yürütülmesi gerektiğini söylemekte yarar var. Geçmişteki hatalardan ders alan, enformasyon çağında kitleleri ikna eden bir Türkiye'nin insanların yüreğine, sağduyusuna dokunarak, yerli ve yabancı yatırımcıya da güven vermesi gerekir. Fakat ABD menşeli telefonları kırarak, dolar yakarak hareket etmek bize yakışmaz. Biz Kızılderili dansıyla ayin veya totem ritüeli yapamayız. Biz zoru seven, imkansızı başarabilen bir devletiz.

"ABD hükümeti siyonizmin baskısı altındadır"

Yüzyıla yaklaşan Türk-Amerikan dostluğunun bozulmasının arkasında İsrail'in yer aldığı da söyleniyor. Sizin bu konudaki tespitleriniz nelerdir?

Öncelikle şunu belirtmek lazım; Amerika sadece dışa karşı değil kendi içinde de tarihinin en büyük kamplaşmasını yaşıyor. Cumhuriyetçiler ile Demokratlar arasındaki çatışma, radikal, ırkçı ve dinsel ayrımcılık bize ülkenin, Evanjelist ve siyonist siyasal elitin yoğun baskısı altına girdiğini gösteriyor. Yani şunu söylemek istiyorum Türk ve Amerikan halkı birbirine düşman değildir. 60-70 yıllık dostluğu bozan Netanyahu ve İsrail yönetiminin baskısıdır. Şimdi karşımızda ayrımcılığın yükseldiği, siyah-beyaz çatışmasının yaşandığı, polis sokakta yargısız infaz yaptığı, göçmen düşmanı, güvensiz bir Amerika var.

"Suriye'yi de tıpkı Irak gibi bölmek istiyor"

Ortadoğu'ya iyice yerleşen ABD'nin İncirlik üssüne olan ihtiyacı azalıyor mu?

Soğuk Savaş'ın galibi olan ABD, Doğu'ya doğru genişleyerek eski Sovyet ülkelerini NATO güvenlik çemberine kattı. Doğu Avrupa, Balkanlar ve Körfez bölgesinde yeni deniz, kara ve hava üsleri aldı. Bunun içerisinde Kıbrıs da var, Kuveyt de var. Bu noktada İncirlik'e olan ihtiyacının azaldığını görüyoruz.

Türkiye'ye rağmen Musul-Kerkük petrolünü, PYD bölgesi üzerinden Akdeniz'e ulaştırma planı halen işliyor mu?

Körfez ülkeleri, Suudi Arabistan ve Mısır üçgeninden Trump'a verilen tam destek, İsrail'le ortaklık noktasına girmesi, Türkiye'ye ihtiyaçlarının kalmadığını gösteriyor. Kuzey Irak'ta Barzani, Suriye'de ise PYD ile kurduğu ittifak da enerji güvenliği için yeni bir tampon devlet kurma gayreti olarak görülmeli. Musul Kerkük petrolünün bu tampon üzerinden İsrail ve Akdeniz'e çıkarılmasında, son noktaya gelindiğini söyleyebiliriz.

"Ambargo Türkiye'yi olduğu kadar ABD'yi de etkiler"

ABD'nin yaptırım kararları, Türkiye'nin alternatif arayışları, ilişkileri koparma noktasına getiriyor mu?

Şimdi Türk ordusundaki silahların hemen hemen hepsinin Amerikan menşeli olduğunu biliyoruz. Bu Türkiye'nin yeni alternatif arayışına gireceğini gösteriyor. Eğer ABD F-35'leri vermezse Türkiye mecburen AB'den tedarik yoluna gidebilir veya Rusya veya Çin'le 5. jenerasyon ortak savaş uçağı üretimine başlayabilir.

Ancak S-400'lerin alınması sebebiyle ambargo ile karşılaşsak bu 1974 ambargosundan daha büyük bir sorun olacaktır. Çünkü biz PKK'ya karşı hava üstünlüğümüzü koruyamayacağız. O bakımdan Başkan Erdoğan'ın alternatif yollar arayacağını söylemesi Amerika'nın düşünmesi gereken bir konu. Silah vermediği taktirde Türkiye yargı yoluna gidecek, Amerika'nın güvenilir bir tedarikçi olmadığını tescil ettirecek, hem de ABD 40 milyar dolarlık savunma bütçesi olan, NATO'nun güney kanadı olan, boğazları ve üç kıtayı kontrol eden Türkiye'yi kaybetmiş olacak. Bu ABD'nin bölgeden çıkması demektir.

Yani ABD bize ambargo başlatırsa Türkiye başka yerden silah alır. Bu Avrupa Birliği ülkeleri yani Fransa olacak. Öbür taraftan şöyle bir şey daha var. Unutmayalım ki S-400 füzeleri bir saldırı silahı değildir bir savunma füzesidir. NATO komutanlarının ifade ettiği gibi Türkiye bu füzeyi almakla bir defa NATO'nun hava savunmasını güçlendirecek.

Bu bakımdan ABD'de okumuş bir subay olarak Amerikalı dostlarımıza sesleniyorum. Bu stratejik hatadan derhal dönmelidirler ve Türkiye'nin prestijini kırmak, yargısını aşağılamak, Türk bakanlarını hukuka aykırı bir şekilde yaptırımla muhatap kılmak Amerika'ya bir şey kazandırmaz, çok şey kaybettirir. ABD'nin milli geliri 20,4 trilyon dolar ancak 22 trilyon dolar borcu var, 324 milyon nüfusu olan ülkede kişi başına borcu 62,7 bin dolar. Vergi mükelleflerine ise kişi başı 169 bin dolar borç düşüyor. Yılda 231 milyar dolar sadece faiz ödüyor Amerika. Bu rakamlarla çoktan Çin'in gerisine düşmüş durumda ve iflasa doğru gidiyor. ABD gelecekte Çin ve Rusya'ya karşı başarılı olmak istiyorsa Türkiye'yi yanından ayırmaması gerekir.

"Rusya hamle yapıyor, ABD seyrediyor"

Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu'nun, 'Kafkaslardan Orta Asya'ya kadar Rusya ile stratejik ortaklık' açıklaması diplomatik olarak ne anlama geliyor?

Moskova'da geçtiğimiz hafta yapılan toplantıya dışışleri, savunma bakanları ile MiT Başkanı katıldı. Bakan Çavuşoğlu'nun orada 'Kafkaslardan Orta Asya'ya kadar Rusya ile stratejik ortaklığımız var' dedi.

Bu Türkiye'nin taraf değıştirdiğinin açık ifadesidir. Rusya S-400'lerin erken teslim edileceğini ve parasının ruble ile ödeneceğini açıkladı. Bu Türkiye'nin silah konusunda ABD'ye bağımlı olmadığının göstergesidir. ABD'nin bu hatada ısrarı Türkiye'yi kaybetmesi ve NATO'dan Türkiye'nin çıkmasına sebep olur.

Rus Dışışleri Bakanı Lavrov'un İdlip konusunda birlikte çalışılacağını, vizelerin kaldırılacağını açıklaması, Rusya Başkanı Putin'in 'Türkiye ile ilişkilerimiz hem derinleşiyor hem zenginleşiyor' demesi çok önemli. Demek ki Rusya Türkiye konusunda büyük hamle yapıyor ama ABD seyrediyor. ABD seyrederken Rusya büyük bir hamle yapıyor.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA